

KUSTBON

Veckotidning för svenskarna i Estland.

<p>Fjärde årg. No 10.</p>	<p>Prenumerationspris. 1 månad Mr. 12:— I Sverige: 1 månad Kr. 0:75 I Finland: 1 månad Fmk. 1:50</p>	<p>Utgives av Svensk Folkförbundet i Reval alla onsdagar. Ansvarig redaktör: N. Blees. Redaktionens adress: Riddaregaten 3, Reval.</p>	<p>Annonspris. 2 mk. pr mm. I Sverige: 10 öre pr mm. I Finland: 30 penni pr mm. För annons, som införes 10 eller flera ggr, räknas 20% rabatt.</p>	<p>16 mars. 1921.</p>
--------------------------------------	--	--	--	---------------------------

En vinterutflykt till Korkis.

“Har Ni hört, har Ni hört, de “glada” skola resa till Korkis?”— Ja, och så blev det också. Mitt i vintern, eller rättare sagt, just då våren så gärna skulle vilja glänta på dörren, reste vi, 15 till antalet, lördagen den 26 februari härifrån till Baltischport, för att därifrån fortsätta till Korkis, varest ännu några kvarlevor finnas från en förklungen svensk tid. Några dagar förut hade man inbjudit oss att komma dit, ty därstädes i skolhuset skulle en gemensam svensk och estnisk fest äga rum. Huru de nu ännu äro dessa “glada”, men redobogna äro de alltid, när det är fråga om att deltaga i något föranstalt. för den svenska saken. Också denna gång, liksom vid våra förra utflykter, ha vi ej behövt ångra att vi foro.

Efter en munter järnvägsresa kommo vi fram till B. Vädet var kulet och kanske mången med mig inom sig tänkte, att det skulle vara skönt att få stanna där över natten. Plötsligen hörde vi, att hästarna skulle skickas emot oss först på söndagmorgon. Ja, denna underrättelse var god, och tillika icke god... Men de “glada” förlorade icke humöret, så mycket mindre som vi just i B. ha goda vänner. Vi hade ej länge stått på stationen, förän vår vän från i våras konsul Treugut kom tillsammans med en annan god vän

för att möta oss. Genast inbjödos vi att komma med till T.-s gästvänliga hem. Där mottogos vi med äkta svensk gästfrihet, en gästfrihet, som värmer och som ej kan förgätas. Efter att ha vilat ut, åtminstone damerna, i herr T.-s hem över natten, foro vi på söndagen vidare. Åter en glad färd... Framkomna till Korkis mottogos vi på det hjärtligaste av skolläraren A. Nyman. Vi trakterades på bästa sätt och knappt hade vi slutat att äta, förrän Ai hörde, att man väntade oss några stenkast därifrån med middag. Nu gällde det att ha en stark mage. — Just detta besök i grangården hos den gamla mor Katarina hör till resans ljusaste minnen. Vi välkomnades där på det hjärtligaste och sedan vi undfagnats på bästa sätt, måste vi sjunga. Sent skola vi glömma denna äkta glädje, som lyste i gamla Katarinas halvslocknade ögon — hon är nästan blind — vid tonerna av dessa kära svenska sånger. Men icke nog med sången, — lekas skulle också. Och så dansades “Tre rallande jäntor”, jämte Vingåkersdansen” och flere ringlekar. Tack, gamla Katarina för Ditt “välkomna åter” och “mycket tack”! —

Kl. 5 börjades festen, som hade ett omväxlande program. Publiken var talrik och bifallet stort, — heter det visst ofta, — men så var det här också. Hela resan skulle efterlämnat ett odelat ljus minne, hade icke några “bråkma-

kare” från B. kommit och ställt till krakel på slutet av festen. Av detta krakel hörde undertecknad ej mycket, ty jag hade föredragit att vila ut i grangården. Där överraskades jag av att finna konstillt snickrade möbler, utförda av husets son, i sanning en konstnär, värd uppmärksamhet.

På morgonen följande dag kl. 1/2 5 återvände vi hem, något trötta efter resans strapatser, men dock nöjda att ha fått lära känna ännu ett stycke av den estlands-svenska jorden med sina innebyggare. Just där är mycket att arbeta — där mer än någonstädes är ett intensivt arbete av nöden, för att åt den svenska saken återvinna vacklande själar.

H. B — e.

Upprop

till svenskarne i Reval.

Till alla svenskar, som uppehålla sig i Reval, ställes härmed en vördsam vädjan att stödja arbetet bland svenskarne i förskingrigen genom att ingå såsom medlemmar i Revals svenska kyrkoförsamling.

Såsom församlingsmedlemmar räknas:

a) sådana, som efter att ifrån sin förra hemort hava uttagit vederbörligt flyttningsbetyg, blivit i vanlig ordning kyrkobokförda i denna församling, och

b) sådana som, ehuru de fortfarande äro kyrkobokförda i Sve-

rige eller Finland, för en längre eller kortare tid uppehålla sig i Reval och vilja därunder stå i förbindelse med svenskt kyrkoliv.

Reval den 12 mars 1921
Nils Linderstam.

Årsmöte på Birkas.

Onsdagen den 23 mars skall S. O. V. s årsmöte hållas, och denna gång på vår folkhögskola, som icke fanns till då sista årsmötet 1920 ägde rum. Skolans lärare och pastor Klasson skola

alla hålla föredrag. Det skall bli kärt få vara med på årsmötet i Birkas!

Kyrkostämman.

Svenska församlingens i Reval medlemmar uppmärksamgöras att kyrkostämman avhålls den 3 apr. d. å. kl. 12 på dagen å Riddaregatan 3. Närmare i annonsen.

Jordbruket.

Några synpunkter vid kornas utfodring.

III

(Forts. från nr. 6.)

Av de fodermedel, som stå oss till buds är hö ojämförligt det viktigaste. Hava vi gott om hö kunna vi känna oss trygga för utfodringen av våra djur, under det att brist medför svårigheter att få det att räcka till.

Klöverhö finnes nog ej på många trakter, då höodling på åker högst sällan förekommer. Detta är ur utfodringssynpunkt mindre fördelaktigt, då klöverhö är ett synnerligen förträffligt foder, särskilt är den i förra artikeln omnämnda äggvitan synnerligen hög i klöverhöet. Enligt de av den svenske professorn Nils Hansson utarbetade tabeller över fodermedlens sammansättning innehåller 1 kg. klöverhö 5,5% av djuren smältbar äggvita under det att t. ex. korn, som tillhör kraftfodren, ej håller mera än 6,5%. Därmed menas att på t. ex. 100 skp. klöverhö finnes 5,5 skp. äggvita, på 100 skp. korn finnes det 6,5 skp. äggvita. För Finland gälla siffrorna: klöverhö 5,3% äggvita och korn 5,4%. Här är alltså skillnaden ännu mindre. Skulle vi kunna börja odla klöver på åker skulle ett stort steg vara tagit framåt till en bättre utfodring av våra djur. Vi skola väl hoppas

att vi icke alltför länge skola behålla den ensidiga sädesodlingen utan att växelbruk kommer till stånd.—Med växelbruk menas att ej samma slags växter odlas efter varandra på samma plats å åkern. Här i våra trakter är ju följande ordning av den s. k. växtföljden vanligast. 1^{sta} året träda, 2^{dra} året råg, 3de och 4de åren korn, havre eller potatis. Här finnes ej inlagt varken klöver eller rotfrukter (rovor betor m. m.), genom vilkas odling åkerjorden förbättras, utan ingår i växtföljden nästan uteslutande sädeslag vilka tillhöra de s. k. markförsämrande växterna. Det hö, som mest användes i våra trakter, är ängshö. På en del ställen är nog detta mycket bra och kan ha en jämförelsevis hög halt av näringsämnen, men på en del andra ställen är dess värde dock ganska ringa. Det består nämligen, enligt vad jag har sett, mest av starr och en del andra halvgräs, som äro fattiga på näring för djuren. Halten av äggvita i starrhö är blott omkring 3—3,5%.

Om halmen är just inget särskilt att nämna än att både havre och kornhalm böra utfodras samtidigt om det går för sig därför att de bägge ha motsatta verkningar på djurens fodersmältningorgan, vilka verkningar då upphäva varandra, så att matsmältningen sker normalt. Av sädeslagen skola vi komma ihåg,

Ormsö kommunalstyrelse och råd.

Sant är det nog, som "Motparten" säger i Kustbon nr 8 om de heta "debatter", som pågå vid rådsessionerna, men sant är också det, att Motparten, som förorsakat all den hetta för rådet, ej lyckats reducera den stora budgetsumman med mera än de fattiga 700 mark, som skulle tillfalla huskarlen, samt andra småposter. Huskarlsbefattningen skulle bortfalla, d. v. s. kommunalhuset skulle ej behöva rensning, sopning, eldning, m. m. (Tänk

att havre är bättre för mjölkande kor än korn, som utnyttjas bäst av svinen. Halten av näringsämnen framgår av följande tabell.

	Äggvita	Fett	Kolhydrater
Havre.	8,0%	4,0%	47,0%
Korn.	6,5 "	1,7 "	63,0 "

Havren innehåller alltså en större mängd av äggvita och fett, under det att kornet har en hög halt av kolhydrater, vilket är av betydelse för all gödning.

Vad baljväxterna, d. v. s. ärter bönor vicker, beträffar, så förekomma de alltför litet i vår odling. De äro synnerligen lämpliga dels som födoämnen och dels som åkerväxter, emedan de öka jordens förråd av vårt dyrbaraste och viktigaste växtnäringsämne, nämligen kväve. Dess halt av näringsämnen framgår av följande tabell.

	Äggvita	Fett	Kolhydrater
Ärter	17,2%	0,9%	51,3%
Vicker	20,0 "	1,6 "	48,6 "
Havre	19,3 "	1,2 "	48,2 "

Som vi se är mängden av äggvita här mycket hög (man jämföre t. ex. kornets 6,5% med ärtornas 17,2% d. v. s. på 100 skp. korn har jag blott 6,5 skp. äggvita, då jag på 100 skp. ärter har 16,9 skp. äggvita).

Kraftfodrets uppblandning med t. ex. ärtgröpe höjer således mängden äggvita i detta.

I dessa tider, då oljekakor saknas, kan ärtgröpet till stor del ersätta dessa.

vilka tider och vilka seder det skall bli).

Denna motpart, som tänker sig vara försvarare (!) av befolkningens intressen vid beskattningen har förorsakat kommunen enorma förluster: arbetet är utfört, huvudlänsmansposten vill och kan ingen beträda, sekreterarna avgå, allt är i fullt upplösningsstadium. Det vore på tiden att ena sig om det en gång framställda budgetprojektet samt rädda kommunalskeppet från att bli vrak.

Not-Motparten.

En varg har hittat vägen till Ormsö.

På många ställen har en ensam grå varg visat sig. Skolbarnen som sett den äro skrämde, då de ensamma skola vandra hem över de ställen där vargen visat sig och där vargspår i snön varit synliga.

lakttagare.

Lokala meddelanden.

Från Riksdagen.

Amnestilagen har den 15 mars antagits i tredje läsningen och träder i kraft från och med dagen, då den publiceras i "Regeningsbladet".

Den möjliggör för många krigsrymmare att återvända och underlättar eller försonar lindrigare militära förbrytelser.

Ny posttaxa.

Den nya posttaxan träder i kraft från den 1 april.

Lokala brev till 20 gramm^(1¹/₂) komma att kosta 2 mk., till inrikesort 5 mk. och till utlandet 10 mk.

Brevkorten: till inrikesort 2 mk. 50 p. och till utlandet 5 mk.

Försäkringen: till inrikesort 5 mk. och till utlandet 10 mk.

Livsmedelsförhållandena.

Kooperativa föreningarnas centralförbund har den 11 dennes erhållit 106 tonn socker, som skall utsäljas till 24 mk. skp. — Annars kostar sockret numera 25 mk.

skp. — Risgryn kan köpas överallt för 18 mk. skp.

Olika firmor ha beställt och erhållit 300 tusen pud råg.

Gladjande nog sjunka spriserna och vår valuta stiger i värde.

Utlandet.

Oroligheterna i Ryssland.

Oroligheterna i Ryssland fortfarande. Läget i Petersburg påstås visserligen vara det vanliga, men av allt att döma jäser det bland arbetarna och man är icke alls nöjd med sovjetregeringen. —

I Kronstadt har det varit uppror och man har därifrån bombarderat Petersburg. Kommunistväldet har naturligtvis ansatt staden och fordrar upprorets likvidation, men Kronstadt är fast besluten att strida till det yttersta och uppmanar hela världen att protestera mot de kommunistiska självhärskarna.

Om kyrko-och prästskattesystemet.

Härmed min sista artikel i denna fråga. Jag beklagar, att saken kommit fram i Kustbons spalter. Ty Kustbon läses ju även i Sverige. Och för svenskarne som årligen giva hjälp för själavården bland Estlands svenska undersåtar, kan det se ut, som om estlandssvenskarne blott ville taga emot understöd, men icke själva giva av sitt eget. Runö har ju riksvensk präst som delvis underhålles från Sverige. Lika så Reval. I Nuckö underhåller Sverige helt en präst för församlingens svenska del. Under sådana förhållanden finns ju ingen större anledning till klagomål över prästskattesystemet i dessa församlingar. Några klagomål har jag eller inte förspott annat än i hr P:s artikel. Min personliga erfarenhet är, att estlandssvenskarne mycket villigt erlægga sina prästskatter, och jag har endast de angenämaste intryck av deras tacksamhet mot Sverige.

Vad nu beträffar Rågöarne, så bilda de icke en kyrkoförsamling med Reval, utan äro ett annex. Rågö kyrkobudget ingår inte i Revels svenska församlings budget, utan rågöborna ha av ålder betalat prästskatten för sig själva. De ärolandsbor. Och skatten för dem är ordnad efter samma principer, som den är ordnad för hela Estlands landsbygd, d. v. s. jorden är skatteobjektet. För Rågöarnas vidkommande står jag fast vid, att detta icke innebär någon nämnvärd orättvisa mot bönderna. I min förra artikel stod, att där möjligen funnes 15 familjer, som voro jordlösa. Det måtte vara tryckfel. Jag hade skrivit 5. Med icke-bönder menar jag då icke en gift son, som arbetar hos sin fader och äter hans bröd, icke heller födorådstagare, icke heller en måg, som lever under samma villkor som den förstnämnda o. s. v. Utan jag menar verkliga arbetarefamiljer. Herr P., som vet, att det finns 37 familjer på Lilla Rågö, vet nog också, huru många "bröd" där finns av icke-bönder. Det skulle ha varit bättre att använda den riktiga siffran vid procentberäkningar än tryckfels-siffran.

Naturligtvis finns det församlingar i Estland, där många jordlösa finnas och där ändring är nödig. Därför var också skattefrågan uppe på sista kyrkomötet. Men den visade sig så svår att lösa, att den måste ytterligare behandlas och komma före vid nästa kyrkomöte igen. Under tiden uppmanades församlingarne att söka på bästa sätt taga sig fram. Då kommer också skattefrågan att bli ordnad för L. Rågö. Skulle vi inte kunna hoppas, att denna kyrkoskattekommitte och det nya kyrkomötet skall ordna saken efter bästa förstånd och samvete, och under tiden fullgöra våra skyldigheter så gott vi kunna, både präster och församlingar?

Reval den
6 mars 1921.

Nils Linderstam.

Första inhemska
Försäkrings-Aktiebolaget

“Eesti Lloid”

Huvudkontor: Reval, Långgatan 28, Telefon 624, tecknar all slags

liv-
brand- och
transport-försäkring.

Upplysningar meddelas beredvilligt å huvudkontoret eller hos bolagets agenter.

Försäkra Edert liv och Eder egendom medan tid är.

S. O. V:s årsmöte

hålles på Birkas folkhögskola
onsdagen den 23 mars kl. 11 f. m.

Årsberättelse, kassaredovisning och budgeten för 1921 jämte löpande ärenden.

Tal av folkhögskolans alla lärare samt pastor J. Klasson.

Samma dag kl. 9 f. m.
hålles styrelsemöte därstädes.

Styrelsen i Reval.

= Teafton =

onsdagen den 30 mars kl. 6 e. m.
å Riddaregat. 3.

Svenska kyrkokörens

Sång-

och

Musikuppvisning

äger rum på söndagen den 20 mars
d. å. kl. 5 e. m.

== i St. Mikael's-kyrkan. ==
inträdesavgiften frivillig.

J. F. Hallmans

Bokhandel, Uddevalla, Sverige

anbefaller sig för leverans av all sorts
Svensk litteratur

såsom läroböcker, romaner, memoarverk, resebeskrivningar, teologi, religiösa berättelser, läkareböcker, ungdomsböcker, biblar och psalmböcker.

Begär våra bokkataloger, som sändas gratis och franko.

Ävenledes framhålles vårt väl sorterade lager av dansk, norsk, tysk, fransk och engelsk litteratur.

Enligt kyrkorådets beslut sammankallas
St. Mikael's-församlingens i Reval

☛ Kyrkostämman ☛

söndagen den 3 april d. å.
kl. 12 på dagen å Riddaregatan, 3.

Dagordning:

1. Redovisning för år 1920.
2. Uppställning av budget för år 1921.
3. Löpande frågor.

Å kyrkorådets vägnar

H. Pöhl,
Ordförande.

D. Pettersson,
Sekreterare.